

בין המצרים (21)

להתעורר לבכי מתוך הלב, צריך להקדים ולהתבונן בגודל ובמשמעות החורבן. כאשר מבינים היטב את הצרות והיסורים, מתעורר הלב לבכות. הענין הראשון העולה מתוך דברי חז"ל על החורבן, הוא גודלו ונוראותו של החורבן החורגים מדרך הטבע. במדרש מתוארים נהרות הדם שזרמו מהעיר ביתר במשך שנים ארוכות, וערימות ההרוגים של צדיקי וחסיד ירושלים. כל התיאורים הללו מלמדים שמכת החורבן היתה במהלך של חוץ לגדר הטבע. הלימוד המיוחד מתיאורי החורבן הוא, ש"מאת ה' היתה זאת" - יד ה' היתה בנו להכותנו רח"ל. כל מעשה של הקב"ה נעשה על ידו כפי שרגיל הוא לעשות בכוחותיו העצומים והמופלאים. לא פחות! כי כך היא צורת עשייתו. כדי להבין זאת נצייר לעצמנו כיצד נראית הכאה אצל בשר ודם. אדם פשוט אינו מסוגל להכות אלא לפי יכולתו. לעומת זאת כאשר עוג מלך הבשן מתרגז, אפילו בלי כוונה להרע, די ב'לטיפה' קטנה מידו הכבירה כדי להביא לתוצאות קשות... וכך, מכה קטנה של הקב"ה: "ברגע קטון עזבתיך" (ישעיה נד, ז), בכוחה להביא לחורבן נורא ואיום. אין זה אלא "שבטך" - מכה של הקב"ה בכבודו ובעצמו, כפי יכולתו ורצונו.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "גלות ונחמה"

מגילת איכה

היו צריה לראש אויביה שלו... על רוב פשעיה (א, ה)
שונאי ישראל מלאו שמחה כאשר ראו בחורבן ירושלים, באומרם שהיא חריבה מפני רוב פשעיה. אבל המקונן טופח על פניהם ואומר, כסילים שכמותכם, הרי "עולליה הלכו שבי לפני צר", אם כטענתכם שכנסת ישראל גלתה מרוב פשעיה, במה חטאו הצאן. מדוע העוללים נענשו גם הם. על כרחכם, גלותם של ישראל היא בגלל גזירה קדומה שנגזרה עליהם, כדברי הקלירי (קנינות לט"ב): "איכה את אשר כבר עשהו תבע מני לשלם נשיהו".

משך חכמה

כי ה' הוגה על רוב פשעיה (א, ה)

יכול על מגן, ת"ל "על רוב פשעיה" (איכ"ר). ונתקשו המפרשים, כלום היה עולה על דעתנו לומר שהיסורים הם לחינם ושלא בדין. אלא שהיה מקום לומר שרק עצם העונש היה בהשגחה פרטית, אך לאחר שבא עליהם העונש ונסתלקה השגחתו ית' מאיתנו, שוב לא היו פרטי ופרטי פרטיו בהשגחה פרטית, אלא מעתה ואילך נתונים אנו לפגעי הזמן והטבע, וככל שיחפצו האויבים להרע לנו הדבר יעלה בידם, בלא שיהא בכל פרט ופרט דין וחשבון מדוקדק. כנגד זה

פרשת פנחס נקראת צמיד בימי בין המצרים למה?

הנה פרשת פנחס נקראת לעולם בימי בין המצרים, ובוודאי שזה דבר מכוון ואינו במקרה, ויש לבאר את שייכות הפרשה לזמן קריאתה. ויש לומר בזה, שמכיון שבפרשת פנחס קוראים את סדר הנחלות, כמו שכתוב (במדבר כו, נג) "לאלה תחלק הארץ, בנחלה במספר שמות", וי"ל שנחלת הארץ לשבטים אינה רק דבר שהיה לשעתו, אלא שהיא נחלה נצחית לכל הדורות, וממילא יש בכך רמז לישועה מן הגלות והחורבן, שיתקיים כבר מה שאנו מבקשים בתפילה וקבצנו יחד מהרה מארבע כנפות הארץ לארצנו.

המלקט

יז' בתמוז

יז' בתמוז לא מדובר רק ביום של זיכרון היסטורי, אלא ביום שמסמן משהו עמוק יותר: רגע שבו משהו נסדק במערכת הקשר בין עם ישראל לבין עצמו ובין לבין הקב"ה. חז"ל מונים חמישה דברים קשים שקרו בו, ביניהם שבירת הלוחות וחטא העגל. במבט ראשון אלה אירועים חיצוניים של משבר. אבל עומק העניין הוא שהשבר התחיל מבפנים, ביכולת להחזיק אמונה יציבה גם כשמשבר רבנו מאחר לרדת מההר. אפשר לומר כך: ב"ז בתמוז לא נחרב המקדש עדיין, אבל נחשפה הסיבה שבגללה חורבן נהיה אפשרי. זה יום שבו מתגלה כמה מהר אדם או ציבור יכולים לעבור מבהירות של קשר רוחני לבלבול, חרדה וחיפוש תחליפים. אבל כאן יש נקודה חשובה: כל שבירה שמופיעה בתורה היא גם התחלה של תיקון. אפילו שבירת הלוחות, שעליה נאמר אשר שברת חז"ל דורשים שמשו קיבל על כך הסכמה אלוקית. כלומר, לפעמים כשדבר נשבר, זה לא רק אובדן זה גם יצירת מרחב ללוחות שניים, עמוקים יותר, בשלים יותר. המהלך של בין י"ז בתמוז לתשעה באב הוא לא רק ירידה, אלא גם הזמנה: להרגיש איפה האמון נסדק, איפה התלות שלנו בדברים חיצוניים חזקה מדי, ואיפה צריך לבנות קשר שאינו תלוי ברגע של משבר. ומכאן העבודה: לא להישאר רק באבל על מה שהיה, אלא לשאול מה בתוכי נשבר שדורש בנייה מחדש באמונה, בקשרים, או ביציבות הפנימית. אם רוצים משפט אחד לסיכום: ב"ז בתמוז לא רק נזכרים במה שנשבר אלא מתחילים להבין איך בונים אמונה שלא נשברת שוב באותה צורה.

המלקט

יד ה' היתה במ לרע, החורבן - שלא כדרך הטבע

"בליל זה יבכין ויילילו בני". ליל תשעה באב הוא זמן המיועד לעורר לבכיה "על הקודש ועל המקדש". בכדי

אומר המדרש: "יכול על מגן", דהיינו, אם יעלה על דעתך לומר כי פרטי העונש הם "בחינם", ללא השגחה וגזירה פרטית. תלמוד לומר "על רוב פשעיה", שלא רק העונש עצמו אלא אף פרטי פרטיו וכל אופניו היו בהשגחה פרטית מדוקדקת עד למאד, "כי ה' הוגה על רוב פשעיה"

רב רובין צ"ל בספרו "טללי אורות

הנפשות: אחרונות להפגע מפורענות

"בלע ה' ולא חמל את כל נאות יעקב הרס בעברתו מבצרי בת יהודה הגיע לארץ חלל ממלכה ושריה" (ב, ב) אין מדבר באוסף מקרי של פגעים ונגעים בהם הכה ה' את ישראל כשמלאה סאתם בעת החורבן. הדברים נכתבו בצורה מחושבת ומסודרת היטב. וכך מפרש ה"גשמי ברכה": חז"ל אומרים במדרש (ויקרא רבה יז, ד): "אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחלה", אלא הולך מן הקל אל החמור, בתקוה שהחוטאים ישובו מחטאייהם. וכך קודם כל נפגעים הבתים והארץ, ורק אם לא התעוררו לחזרה בתשובה פוגע ה' בנפשות. וזהו שדקדק המקונן בדבריו ואמר: "בלע ה' ולא חמל את כל נאות יעקב", אבל הדברים היו לפי הסדר שלא לפגוע בנפשות תחלה, אלא קודם כל "הרס בעברתו מבצרי בת יהודה", וכשלא שמעו לקול הנביאים, ולא שבו ממעלליהם הרעים "הגיע לארץ", ורק כשכל אלה לא הועילו להעלותם מבאר שחיתותם, פגע ה' בנפשות העם, אולם קודם כל "חלל ממלכה ושריה", שהרי אמרו (בבא קמא ס.ו.): כשפורענות באה לעולם מתחלת מן הגדולים שבעם ומן הצדיקים.

ספר "ומתוק האור, מגילת אסתר"

במחשכים הושיבני כמתי עולם (י.ג.)

"מחשכים", לשון רבים, "כמתי", לשון רבים. הלמאי. אמרו חז"ל: ארבעה חשובים כמת: עני, סומא, מצורע, ומי שאין לו בנים. (גדרים סד:) בא הכתוב לומר, שכשנחרב בית המקדש, שמשם יצאה אורה לעולם, כולנו כ"סומים" וכ"עניים" בגשמיות וברוחניות, והרי אנו כ"מצורעים" שגלו מעל שולחן אביהם, כמאמר הכתוב "סורו טמא" (איכה ד, טו). וכמו שדרשו חז"ל את הפסוק: "ובא אשר לו הבית" זה הקב"ה, "והגיד לכהן" זה ירמיהו, "כנגע נראה לי" וכו' (ויק"ר יז, לה). וכן אנו כמי שאין לו בנים, וכמאמר הכתוב "בני יצאוני" (ירמיהו י, ט), וכן "ויצא מבית ציון כל הדרה", אלו תינוקות של בית רבן. וזהו שאמר הכתוב: "במחשכים" "כמתי" לשון רבים, שהיו בנו כל בחינות אלו של "מתים". ולכן אף כינה אותם "כמתי עולם", אלו אשר בחייהם, בעולם הזה, קרויים ונחשבים כמתים.

רב רובין צ"ל בספרו "טללי אורות מגילת איכה"

הלכה: ברכת שהחיינו בין המצרים

בכל ימי בין המצרים אסור לברך ברכת שהחיינו על בגד או פרי חדש. הסיבה שנוהגים שלא לברך ברכת שהחיינו: משום שימים אלו הם ימי פורענות וימי צרה לעם ישראל. לכן נמנעים מלאכול פרי חדש בימי בין המצרים, שכן אם אוכלו צריך לברך עליו שהחיינו. וכן נמנעים מללבוש בגד חדש בימי בין המצרים, שאם לובשו צריך לברך עליו שהחיינו. אמנם בשבתות בתוך ימי בין המצרים מותר לברך שהחיינו עד ראש חודש אב, אך בשבתות שמראש חודש אב עד ט' באב ראוי להחמיר ולא לברך שהחיינו גם בשבתות. במקום מצווה לא גזרו חז"ל מנהגי אבלות ולכן בברית, פדיון וכו' מותר לברך ברכת שהחיינו.

ערוך

פתגם: תפילה בכוונה פועלת יותר מאלף מילים ללא לב
פתגם חסידי

חקירה: אומן קונה בשבח כלי

קונה את הכלי עצמו (גוף הכלי), או רק את הצורה שלו (הגר"ש שקאפ בבא בתרא ד ד"ה ונלענ"ד: גוף הכלי. ומעין זה חקר הקצות שו. ד האם קונה את גוף הכלי או רק את שבחו) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: אמונה: פעם הגיע יהודי פשוט אל רבי לוי יצחק מברדיצ'ב והתלונן על צרותיו הרבות. שאל אותו הרבי: כשאתה נוסע בעגלה, האם אתה נושא את השק על גבך או מניח אותו בעגלה? ענה האיש: בוודאי שאני מניח אותו בעגלה. חייך הרבי ואמר: אם כך, מדוע את משא דאגותיך אתה ממשיך לשאת על כתפך? הרי הקדוש ברוך הוא מנהיג את עולמו. עשה את המוטל עליך, ואת השאר הפקד בידיו באמונה. יצא האיש מעודד, כשהוא מבין שאמונה אינה רק להאמין שהכול יסתדר, אלא גם לשחרר את הדאגה המיותרת ולבטוח בה'. סיפור חסידי

שבת שלום

יצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, רינה בת רחל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזריא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אויזה, שלום בית: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנגי. זיווג הנזן: שרה וסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. הצלחה רבה בכל: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולייזתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזריא וליאור עמיתי מרדכי בן גיידל לאוני. לעילוי נשמת: קלוד שלמה בן זרמן רבקה, ראובן בן חנינה, גיינט מסעודה בת גיולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן גיולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר חוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זורגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollet-aixlesbains.fr